

A SZEMÉLY- ÉS TÁRGYKÖRÖZÉSRŐL

A körözési nyilvántartási rendszerről és a személyek, dolgok felkutatásáról és azonosításáról szóló T/11106. számú törvényjavaslat célja, hogy A személy- és tárgykörözésről szóló 2001. évi XVIII. törvény hatályon kívül helyezésével, illetve a terület újragondolásával elhatárolja a körözési eljárások szereplőinek feladat- és hatáskörét.

A személyekre és tárgyakra vonatkozó körözési eljárás egy olyan komplex eljárást jelent, amely büntetőeljárás, közigazgatási hatósági eljárás, valamint rendészeti elemeket egyaránt tartalmaz.

A hatályos és igen komplex jogszabályi környezet alapján a körözés eltűnt személy felkutatására, védelem alá helyezésére, körözést elrendelő hatóság vagy szerv elé állítására, az ismeretlen személy vagy holttest személyazonosságának megállapítására, lefoglalás vagy büntetőeljárásban bizonyítékként való felhasználás céljából keresett tárgyak felkutatására, valamint az elveszett, eltulajdonított, érvénytelenített okmányok, hatósági jelzések felkutatására irányuló intézkedések, illetve a rejtett ellenőrzéssel kapcsolatos intézkedések összességét jelenti.

A körözés elrendelése

A Büntetőeljárásról szóló törvény szerint az eljárásnak nem akadály, ha egy terhelt ismeretlen helyen tartózkodik. Ebben az esetben a bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság a terhelt tartózkodási helyének felkutatása iránt intézkedik, melynek során el lehet rendelni a lakóhelyének, illetőleg a tartózkodási helyének a megállapítását, a körözését, és a törvényileg meghatározott esetekben elfogatóparancsot lehet kibocsátani. Mindezek mellett, amennyiben a terhelt egy másik állam területén tartózkodik, európai és nemzetközi elfogatóparancs kibocsátására is sor kerülhet.

A bíróság, az ügyész, illetőleg a nyomozó hatóság elrendelheti annak az ismeretlen helyen lévő tárgynak a körözését, amely a törvény értelmében lefoglalható, illetőleg, amelynek a lefoglalását vagy a zár alá vételét rendelték el. A személy- és tárgykörözést vissza kell vonni, ha elrendelésének oka megszűnt.

A körözés módszereinek jogalapját az [Személy- és tárgykörözésről szóló törvény](#) határozza meg: „A Rendőrség a körözés végrehajtása során az ismeretlen helyen lévő személy, illetve tárgy felkutatása, valamint az ismeretlen személy illetve holttest személyazonosságának megállapítása érdekében adatgyűjtést végezhet.”

- A körözés az ismeretlen helyen lévő személy vagy tárgy hollétének megállapítására, felkutatására; ismeretlen személy vagy holttest személyazonosságának megállapítására; tárgy azonosítására, illetve hovatartozásának megállapítására irányuló és a felsoroltakhoz kapcsolódó intézkedéseket is magába foglaló tevékenység.
- Magyarországon a személyekre és tárgyakra vonatkozó körözések határozatait, illetve az ezekhez kapcsolódó adatokat a Körözési Információs Rendszer tartalmazza.
- Hatályuk szerint országos illetve nemzetközi, kiemelt körözésekről beszélhetünk.
- A körözés főszabályként az elrendeléstől a visszavonásig hatályos.
- A Schengeni Információs Rendszer (SIS II) a schengeni térség államai közötti számítógépes nyilvántartási rendszer, amely személyekre és tárgyakra vonatkozó körözési, illetve személyekre vonatkozó beutazási és tartózkodási tilalmi figyelmeztető jelzéseket tartalmaz.

A KÖRÖZÉSEK TÍPUSAI

A fentiekből is kitűnik, hogy **a körözésnek jellemzően kettős célja van.** Egyrészt az ismeretlen helyen lévő személyek, tárgyak holtlétének megállapítására, illetőleg az ismeretlen személyazonosságú személyek, holttestek (holttest-részek), valamint az ismeretlen eredetű tárgyak azonosításának elősegítésére, másrészt pedig az ezekkel kapcsolatos intézkedések végrehajtására irányul.

A körözések típusainak sokszínűségét annak **tárgycsoportonkénti** összefoglalása is jól mutatja. A körözés tárgyát a büntetőeljárás és rendészeti aspektusok szerint képezheti

- azon **személy körözése** a büntetőeljárásban, aki személyi adatok szerint ismert gyanúsított, vádlott vagy elítélt, illetőleg a személyi adatok szerint nem ismert, vagy még nem azonosított személy, de bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható. Ebbe a kategóriába tartozik azon személy is, akivel kapcsolatban lakóhely illetve tartózkodási hely megállapítása érdekében végeznek körözést, és akinek a tanúkenti kihallgatása a bíróság vagy ügyészség döntése szerint a bírósági eljárásban szükséges.
- egyes **ismeretlen helyen tartózkodó személyek körözése**, akiket például polgári bíróság, idegenrendészeti, vagy járványügyi hatóság keres.
- **eltűnt személyek körözése**, illetve az ismeretlen holttest, holttest részek személyazonosságának megállapítására, illetve azonosítására irányuló körözés.
- a büntetőeljárás keretében keresett, ismeretlen helyen lévő **tárgyak körözése**, melyek körébe az elveszett, eltűnt, ellopott

tárgyak, tulajdonok, gépjárművek, illetve azok a talált tárgyak tartoznak, melyek birtoklása jogszabályba ütközik, jogtalan birtoklásuk valamilyen veszélyt jelent, illetőleg a körözött személyek felkutatását, ismeretlen személyek, holttestek azonosítását segítik.

A KÖRÖZÉSI INFORMÁCIÓS RENDSZER

A körözési munkában résztvevő hatóságok és tagjaik számára a körözési adatok hozzáférhetőségének biztosítása érdekében a az Sztk. **Körözési Információs Rendszert** hozott létre (KIR), amelynek kezelésér a Rendőrség látja el. A KIR speciálisan a körözések támogatására szolgál. A rendszerbe való felvitellel történik meg az elrendelt körözéseknek, illetve azok módosításának, kiegészítésének és visszavonásának regisztrálása, a körözések hiteles nyilvántartása, valamint a körözések közzététele is.

A KIR összetételét tekintve **egy körözési tájékoztató rendszerből és körözési nyilvántartásból áll.**

A **körözési nyilvántartás** célja az ismeretlen helyen lévő személyek és tárgyak felkutatásának, valamint az ismeretlen személyek és holttestek azonosításának elősegítése a büntető- és más hatósági eljárások gyors és hatékony lefolytatása, továbbá az érintettek érdekeinek védelme és jogainak biztosítása érdekében.

A nyilvántartásban a körözött személyek, holttestek, vagy holttestrészek, illetve a körözött tárgyak törvényben meghatározott adatait tartják nyilván. A nyilvántartás törvényességi felügyeletét az ügyészség látja el.

A SCHENGENI TÉRSÉG ÉS NEMZETKÖZI ASPEKTUSOK

Az Európai Unió jogszabályai, illetve más nemzetközi jogszabályok és egyezmények következtében az államok igazságügyi és büntügyi együttműködési rendszerében kialakultak a körözések államokon átnyúló formái is.

A nemzetközi körözés nemzetközi szerződés, valamint viszonyossági gyakorlat alapján büntető-, polgári- vagy közigazgatási ügyben magyar hatóság kezdeményezésére más állam hatósága által az adott állam területén, illetve a külföldi állam hatósága kezdeményezésére a magyar hatóság által a Magyarország területén végzett körözést jelent.

A nemzetközi körözéssel kapcsolatos feladatokat a Személy- és tárgyak körözéséről szóló törvény a **Nemzetközi Büntügyi Együttműködési Központ (NEBEK)** hatáskörébe utalta, eszerint a külföldre irányuló, illetve a külföldi szervek által küldött megkeresések alapján kiadott körözésekkel kapcsolatos feladatok a NEBEK közreműködésével végzik a magyarországi hatóságok.

Az Európai Unió területén külön körözési kategóriát jelent az európai elfogatóparancs alapján végzett körözés.

Az európai elfogatóparancs (EEP) létrehozásáról a [2002/584/IB](#) jogszabály rendelkezik. Az európai elfogatóparancs révén az Unió valamely tagállamának igazságügyi hatósága kérelmet nyújt be egy másik tagállamban tartózkodó személy elfogására, és kéri az adott személy átadását az előbbi tagállam számára büntetőeljárás alá vonás, illetve szabadságvesztés-büntetés vagy szabadságelvonással járó intézkedés végrehajtása céljából.

A valamely tagállam igazságügyi hatósága által kiállított EEP az Európai Unió egész területén érvényes. Az európai elfogatóparancs hatékony eszköznek bizonyult a bűnüldözésben, és jelentősen javította az igazságszolgáltatás érvényesülését az EU-ban.

Az európai elfogatóparancs alkalmazása az Európai Unióban						
Év	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Kibocsátott elfogatóparancsok száma	6900	6750	11000	14200	15800	13900
Megtalált és/vagy elfogott személyek száma	1770	2040	4200	4500	6150	6460
Átadott személyek száma	1530	1890	3400	3630	5580	5370

és jelentősen javította az igazságszolgáltatás érvényesülését az EU-ban.

Az Európai Unió térségében végzett igazságügyi és büntügyi együttműködések összehangolását a Schengeni Információs Rendszer (SIS) szolgálja, amely a schengeni államok adatszolgáltatásából jött létre. A SIS egy európai nyilvántartást foglal magába, amely tartalmazza a körözés alatt álló személyek és bizonyos tárgyak (különösen gépjárművek, okmányok, lőfegyverek), valamint a schengeni beutazási és tartózkodási tilalom hatálya alatt álló személyek adatait. A SIS továbbfejlesztett, II. generációja ez év áprilisában indult el. Ez egy olyan nagyléptékű információs rendszer, amely figyelmeztető jelzéseket tartalmaz személyekkel és tárgyakkal

személyek és bizonyos tárgyak (különösen gépjárművek, okmányok, lőfegyverek), valamint a schengeni beutazási és tartózkodási tilalom hatálya alatt álló személyek adatait. A SIS továbbfejlesztett, II. generációja ez év áprilisában indult el. Ez egy olyan nagyléptékű információs rendszer, amely figyelmeztető jelzéseket tartalmaz személyekkel és tárgyakkal

A magyar határrendészeti statisztikák szerint 2012-ben a KIR-ből történő körözésfelfedések száma 502 esetet mutat.

A határrendészeti kirendeltségeken a SIS rendszerben 8.442 találatot regisztráltak. Ebből a beutazási és tartózkodási tilalom felfedése 3.401, a leplezett figyelések 1.908, a terheltként/tanúként körözött személyek felfedése 1.854 főt jelentett.

kapcsolatban. A rendszert szigorú biztonsági okokból a schengeni térséghez tartozó államok határőrei, vámtisztviselői, valamint vízumellenőrző és bűnüldöző hatóságai használják.

A **SIS II** központi részének üzemeltetését az európai uniós EU-LISA Ügynökség látja el Strasbourgban, míg a nemzeti részek üzemeltetéséért az egyes tagállamok felelnek.

Magyarországon a **SIS II nemzeti oldalának működtetését a Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala látja el.** A rendszerbe bevitt figyelmeztető jelzésekhez kapcsolódó kiegészítő információkat az Országos Rendőr-főkapitányságon működő SIRENE Iroda továbbítja.

Hazánkban a Rendőrség, a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal, a magyar külképviseletek, a KEK KH, a járási (fővárosi kerületi) hivatalok, a bíróságok és az ügyészségek rendelkeznek hozzáféréssel a rendszerhez.

A rendszerhez – Ciprus, az Egyesült Királyság és Írország kivételével – az Európai Unió tagállamai, továbbá Izland, Liechtenstein, Norvégia és Svájc rendelkezik hozzáféréssel.

A **SIS adatbázisában** a következő adatok szerepelnek:

- beutazási és tartózkodási tilalmak;
- adatok letartóztatandó és európai elfogatóparancs alapján, átadásra vagy kiadásra kerülő személyekről;
- beutazási és tartózkodási tilalmak;
- eltűnt személyekre;
- bírósági eljárásban keresett személyekre vonatkozó adatok;
- személyekre és tárgyakra vonatkozóan leplezett megfigyelés vagy célzott ellenőrzés céljából kiadott jelzések;
- lefoglalandó vagy büntetőeljárásban bizonyítékként felhasználandó tárgyakra vonatkozó adatok.

Jegyzetek:

- [2001. évi XVIII. törvény](#) a személy- és tárgykörözésről
- [2012. évi CLXXX. törvény](#) Az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről
- 2007. évi CV. törvény a [Schengeni Végrehajtási Egyezmény](#) keretében történő együttműködésről és információcseréről
- Schengeni Információs Rendszer második generációjának [honlapja](#)

Készítette: Müller Tamás
Képviselői Információs Szolgálat

Országgyűlési Könyvtár

E-mail: infoszolg@parlament.hu
Intranet: <http://infoszolg.ogyk.hu>
Tel.: (1) 441-4529; (1) 441-6486

Az információs jegyzet belső felhasználásra, az országgyűlési képviselők tájékoztatása céljából készült. A dokumentum az összeállítás elkészültének időpontjában fennálló aktuális helyzetet mutatja be. Az információs jegyzet szerzői jogvédelem alatt áll.